

حضرت روح‌الله چطور با دانشگاهیان تعامل داشت؟ محور مطالبات چه بود؟

امام دانشگاه

۱۹ اردیبهشت ۱۳۵۸

یکی از برکات انقلاب نزدیکی طلاب و دانشجویان بود

معمار انقلاب در ۱۹ اردیبهشت‌ماه ۱۳۵۸ در جمع دانشجویان علوم پزشکی تهران یکی از برکات انقلاب را نزدیک شدن حوزه و دانشگاه معرفی و آن را خطری برای دشمنان دانستند. ایشان در این دیدار فرمودند: «ماها (طلاب و دانشجویان) از هم همه دور بودیم که هیچ وقت حاضر نبودیم با هم بنشینیم و مطالبیمان را به هم بگوییم که چه گرفتاری‌هایی ما داریم. شما علی حده بودید ما هم علی حده. اگر خیلی – مثلاً – آدم‌های ملایمی بودیم دیگر دعوا نمی‌کردیم! اگر یک قدری هم تند بودیم، در دانشگاه تظاهر بر ضد ما، در مدرسه تظاهر بر ضد شما! این همه‌اش یک نقشه حساب شده‌ای بود که نگذارند ماها با هم مجتمع بشویم و با هم تقاهم کنیم. الان از همه اوقات ایران وضعش حساس‌تر است. یعنی این‌ها سابق به طرز علمی همین مطلب را فهمیده بودند که اگر این‌ها با هم مجتمع بشوند به ما ضرر وارد می‌شود.»

۲ خرداد ۱۳۵۸

اگر در دانشگاه ما اسلام نباشد، رو به زوال خواهیم رفت

امام(ره) در ۲ خرداد ۱۳۵۸ در جمع دانشجویان اهوازی به اهمیت وجود علوم اسلامی و استفاده از احکام دین در دانشگاه اشاره و تصریح کردند: «در دانشگاه اسلامی نباید و از احکام اسلام خبری نباشد، رو به زوالیم. یعنی هم اسلام به باد می‌رود و هم کشور. برنامه طولی‌المدت – درازمدت – این است که شما خودتان را تهذیب کنید و بچه‌هایتان را برای آتیه. شما کشور لازم دارید برای بچه‌های خودتان و اسلام برای بچه‌های خودتان. شما حالا به واسطه اینکه مؤدب شدید به آداب اسلام، برای حالا کار می‌کنید لکن اولاد شما اگر مهذب نباشد، مؤدب به آداب اسلام نباشد، فردا برای اسلام هیچ کار نمی‌کند.»

۲۳ خرداد ۱۳۵۸

ادارهٔ دانشگاه‌ها درست نشود، کارمان زار است!

امام خمینی(ره) ۲۳ خرداد‌ماه در جمع گروهی از دانشجویان دانشگاه تهران نسبت به لزوم اداره دانشگاه‌ها و اهمیت آن‌ها در حل مسائل کشور گفتند: «ما اگر دانشگاه‌مان اداره نشود، کارمان زار است! دانشگاه، تمام مسائل به دست دانشگاه است. یعنی این دو تا قطب دانشگاه و روحانی همه مقدرات مملکت تو مشئت اینهاست. دانشگاهی، دانشجو، چه دانشجوی قدیمی، چه دانشجوی جدید، همه مسائل توی دست این‌ها باید حل بشود. این‌ها قوه متفکره یک ملت هستند. اگر دانشگاه را ما مست بگیریم و از دست ما ببرد، همه چیز مان از دستمان رفته است. یک مسئله‌ای است که نباید شما بنشینید که من عمل بکنم؛ و نه من هم باید بنشینم که شما تنها. ما هر دو باید دست به دست هم بدهیم. آقدری که من می‌توانم من انجام بدهم آقدری که شما می‌توانید شما انجام بدهید.»

۱۱ اردیبهشت ۱۳۵۹

دانشجویان همراه ملت مقابل غرب بایستند

ایشان در سخنرانی خود در جمع دانشجویان عضو انجمن اسلامی دانشگاه‌ها در اول اردیبهشت‌ماه ۱۳۵۹ به مفهوم اسلامی شدن دانشگاه‌ها و لزوم تغییر بنیانی در این زمینه اشاره کردند و گفتند: «دانشگاه‌ها باید تغییر بنیانی کند و باید از نو ساخته بشود که جوانان ما را تربیت کنند به تربیت‌های اسلامی. اگر تحصیل علم می‌کنند، در کنار آن تربیت اسلامی باشد، نه آنکه این‌ها را تربیت کنند به تربیت‌های غربی. نه آنکه یک دسته به طرف غرب بکشاند جوان‌های ما و را یک دسته به طرف شرق و یک دسته با اشخاصی که با ما جنگ دارند، بالفعل اشخاصی که ما را می‌خواهند در انحصار اقتصادی قرار بدهند، یا برای ما ادعا می‌کنند که ما شما را، حصار اقتصادی می‌کشیم دور شما، دست و پا می‌کنند در این موارد، یک دسته از دانشگاهی‌های ما، از جوان‌های ما کمک به آن‌ها نکنند. ما می‌خواهیم که چنانچه ملت ایران در مقابل غرب ایستاد، جوان‌های دانشگاهی ما هم همه در مقابلش بایستند. ما می‌خواهیم که اگر ملت ما در مقابل کمونیسم ایستاد، تمام دانشگاهی‌های ما هم در مقابل کمونیسم بایستند.»

۴ خرداد ۱۳۶۰

با دانشگاهی که ما را به خارج وابسته کند، مخالفیم

امام در دیدار با اعضای انجمن اسلامی و جهاد دانشگاهی دانشگاه علم وصنعت، اعضای سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی کشور، مخترعان و مبتکران در ۴ خرداد ۱۳۶۰ به مخالفت خود با دانشگاه‌هایی که کشور را وابسته به خارج کند اشاره و عنوان کردند: «علمی که ما را بکشد به طرف آمریکا یا شوروی آن علم، علم مضر است؛ آن علمی است که برای ملت‌ها هلاکت می‌آورد. اشخاصی که در دانشگاه سابق تربیت شدند – آلا قلیلی از آن‌ها – این‌ها برای کشور ما اگر ضرر نداشتند که داشتند، نفعی نداشتند. ما می‌خواهیم یک دانشگاهی داشته باشیم در خدمت خود مملکت، در خدمت خود ایران، نه دانشگاهی داشته باشیم که در شعار این باشد که ما می‌خواهیم که ایران متمدن آباد داشته باشیم ورو به دروازه تمدن برویم ووقتی که واقعش را دیدیم و دیدید از همه جهات وابسته بودیم. ما با دانشگاهی که ما را وابسته به خارج بکند – هر خارجی می‌خواهد باشد – ما با آن دانشگاه از اساس مخالفیم. ما دانشگاهی می‌خواهیم که ما را از وابستگی‌ها بیرون بیاورد؛ ما را مستقل کند، تمام کشور ما را مستقل کند و از وابستگی‌ها خارج کند. ما متخصص می‌خواهیم و اسلام با تخصص موافق است.»

سلطه ۱۰۰ ساله غربی‌ها بر نظام آموزش عالی کشور تا پیش از انقلاب اسلامی اصلی‌ترین دلیل برای تربیت دانشجوی با فرهنگ غربی بود، مسیری که امام خمینی(ره)، بعد از پیروزی انقلاب اسلامی در دیدارهای مختلف خود با دانشجویان در کنار تبیین این مسئله، درباره لزوم تغییر و اهمیت رسیدن به دانشگاه اسلامی نکات مختلفی را مطرح کرده بودند. نکاتی که نشان‌دهنده اهمیت بالایی جایگاه دانشگاه در نگاه معمار انقلاب و نقش آن در آبادی کشور بود. در این گزارش به مناسبت سالگرد ارتحال امام خمینی(ره) برخی از مهم‌ترین صحبت‌های ایشان طی سال‌های مختلف در دیدار با دانشجویان آورده شده است.

۲۳ اردیبهشت ۱۳۵۸

مقدرات کشور به دست دانشجوی امروز است

امام(ره) در ۲۳ اردیبهشت‌ماه ۱۳۵۸ در جمع استادان و دانشجویان گیلان از دانشجویان به عنوان ذخایر ملت نام بردند و گفتند: «مقدرات مملکت ما در آتیه به دست دانشجویان امروز است، یعنی در هر رشته‌ای که باشند، در رشته حقوق باشند یک نحو مقدرات در سایر رشته‌ها هم شئونات مختلفه کشور در دست دانشجویان است که آتیه کشور را آن‌ها باید اداره بکنند چنانچه معلمین تربیت‌کننده اشخاصی هستند که آن‌ها باید مقدرات مملکت را به دست بگیرند، یعنی سعادت یک مملکت کلیدش به دست معلم است و به دست دانشجو. اول معلم که باید تربیت کند قشرهای جوان را و بعد خود جوان‌ها که باید مملکت را اداره کنند، بنابراین هر مملکتی در عالم، هر کشوری در عالم موجودیش بسته است به دست دانشجو و معلم.»

۱۶ خرداد ۱۳۵۸

دانشگاه مرکز سعادت و شقاوت ملت‌هاست

ایشان در دیدار ۱۶ خرداد ۱۳۵۸ خود با پزشکان، اساتید و دانشجویان شیراز، از دانشگاه به عنوان مرکز سعادت و شقاوت یک ملت یاد و عنوان کردند: «از دانشگاه باید سرنوشت یک ملت تعیین بشود. دانشگاه خوب یک ملت را سعادت‌مند می‌کند، و دانشگاه‌غیر اسلامی، دانشگاه بد، یک ملت را به عقب می‌زند. در رژیم سابق، شاید از همه جنایات‌ها، جنایت اینکه دانشگاه را به طور صحیح نگذاشتند عمل بکند شاید از همه جنایات بالاتر باشد. آنچه که در اسلام مطرح است اموال نیست؛ مادیات نیست؛ معنویات است که باید از دانشگاه به همه اقشار سرایت بکند. یعنی چه دانشگاه شما، و چه دانشگاه روحانیون. این دو قشر هستند که تربیت امت به عهده این دو قشر است. دانشگاه باید مرکز درست کردن انسان باشد. چه دانشگاه روحانی، و چه دانشگاه شما. و این یک امری بوده است که انبیا(ع) مأمور بر همین امر بوده‌اند که انسان درست کنند.»

۱۷ تیر ۱۳۵۸

دانشجویی که تربیت اسلامی ندارد، به کشور ضرر می‌زند

امام خمینی(ره) در ۱۷ تیر ۵۸ نیز در جمع دانشجویان اهوازی درباره تفاوت دانشجوی دارای تربیت اسلامی با غیراسلامی گفتند: «اگر خدای نخواستہ این طور باشد که فقط یک رأی به جمهوری اسلامی دادیم و دیگر فکر این نباشیم که این جمهوری اسلامی باید همه چیزش اسلامی باشد، نه اینکه لفظ جمهوری اسلامی و محتواغیراسلامی و این بسته به عمل همه است، خصوصاً قشر دانشجو و قشر اساتید دانشگاه، استاد‌های دانش‌سراها و آن‌هایی که جوان‌اند و درصدد تعلّم و دانش هستند و دانشجو هستند و می‌خواهند بعدها برای کشور خودشان مفید واقع بشوند. بسیار اشخاص هستند که دانشمندند، خیلی هم دانشمندند، لکن چون تربیت اسلامی ندارند و خودشان گاهی ضرر می‌زند به کشور و ضرر می‌زند به اسلام. این فرقی نیست مابین اینکه دانش، دانش علوم قدیمه باشد یا دانش علوم جدید؛ چه در جانب علمای اسلام و روحانیون، و چه در جانب شما دانشجو‌ها و دانشگاه‌ها و سایر طبقاتی که درصدد تعلیم و تعلّم هستند.»

۲۷ آذر ۱۳۵۹

دانشگاه می‌تواند هم مرکز ترقیات و هم انحطاط جامعه باشد

امام خمینی(ره) در دیدار با مدرسان و طلاب حوزه علمیه قم و دانشجویان عضو دفتر تحکیم وحدت در ۲۷ آذر ۱۳۵۹ درباره نقش دانشگاه‌در پیشرفت یا انحطاط یک کشور عنوان کردند: «دانشگاه و حوزه‌های علمیه و روحانیون می‌توانند دو مرکز باشند برای تمام ترقیات و تمام پیشرفت‌های کشور. و می‌توانند دو مرکز باشند برای تمام انحرفات و تمام انحطاطات. از دانشگاه هست که اشخاص متفکر متعهد بیرون می‌آید. اگر دانشگاه، دانشگاه باشد، اگر دانشگاه واقعاً دانشگاه باشد و دانشگاه اسلامی باشد؛ یعنی در کنار تحصیلات متحقّق در آنجا، تهذیب هم باشد، تعهد هم باشد، یک کشوری را این‌ها می‌توانند به سعادت برسانند. و اگر حوزه‌های علمیه مُهذَّب باشند و متعهد باشند، یک کشور را می‌توانند نجات بدهند. علم تنها اگر ضرر نداشته باشد، فایده ندارد. تمام این، وقتی ما به یک نظر وسیعی به همه دنیا و به همه دانشگاه‌هایی که در دنیا هست بیندازیم، تمام این مصیبت‌ها که برای بشر پیش آمده است ریشه‌اش از دانشگاه بوده. ریشه‌اش از این تخصص‌های دانشگاهی بوده. این همه ابزار فحای انسان و این همه پیشرفت‌هایی که به خیال خودشان در ابزار جنگی دارند، اساس از دانشمندانی بوده است که از دانشگاه بیرون آمده‌اند. دانشگاهی که در کنار او اخلاق نبوده است، در کنار او تهذیب نبوده است.»

۱۶ آذر ۱۳۶۱

هر کاری در انجمن‌ها باید جاذبه داشته باشد

معمار انقلاب در دیدار ۶ آذر ۱۳۶۱ خود با دانشجویان عضو دفتر تحکیم وحدت انجمن‌های اسلامی دانشگاه‌های سراسر کشور در باره لزوم دقت در انتخاب افراد برای عضویت در انجمن‌ها و داشتن جاذبه برای جذب افراد بیشتر عنوان کردند: «این انجمن‌ها فعالیتشان بسیار ارزش دارد، لکن یک همچون مسئولیت‌هایی دارند که مسئولیشان هم بزرگ است. چنانچه مسئولیت توجه به همه جهات دانشگاه و نظارت به همه جهات دانشگاه را چه به اینکه انحرافی واقع نشود، استاد منحرفی – خدای نخواستہ – وارد نشود و متصدیان امور – خدای ناخواسته – منحرف نباشند، این هم از امور مهمی است که باید بسیار رویش دقت بشود. لکن توجه به این معنا که برای هر امر جزئی نباید شما به عنوان اینکه حزب‌الله هستید، برای امر یک جزئی افرادی [را] که صالح هستند، ولو سابق یک خطایی یا یک کاری که الزامی بوده است کردند، نباید کنار بگذارید. باید هر چه بکنید جاذبه داشته باشید و اشخاصی که این‌ها در حال حاضر خوب کار می‌کنند و مفید هستند، در دانشگاه‌ها باشند و تعلیم و تربیت را بکنند، با نظارتی که همه دانشجویان در امور دارند.»

